

Una breu ullada als Jocs Olímpics d'hivern

Jean-Loup Chappelet

Col·lecció **Lliçons universitàries** | 5

Centre d'Estudis Olímpics
Universitat Autònoma de Barcelona

Aquesta obra ha estat publicada com a part del projecte educatiu del Centre d'Estudis Olímpics (CEO-UAB), *Lliçons universitàries olímpiques*, promogut a través de la Càtedra Internacional d'Olimpisme (CIO-UAB). El projecte té com a objectiu oferir l'accés en línia a textos elaborats per experts internacionals i dirigits a estudiants universitaris i professors que tracten sobre les principals temàtiques relacionades amb els Jocs Olímpics.

Aquesta obra està subjecta a la llicència Reconeixement-No comercial-Sense obres derivades 2.5 Espanya de Creative Commons. Ets lliure de copiar, distribuir i comunicar públicament l'obra, sempre que reconegues l'autor i editor, no sigui utilitzada per a finalitats comercials o generi una obra derivada d'aquesta.

Per citar aquest document, pots usar la referència:

Chappelet, Jean-Loup (2010): *Una breu ullada als Jocs Olímpics d'hivern: lliçó universitària sobre les Olimpíades* [article en línia]. Barcelona : Centre d'Estudis Olímpics (UAB). Càtedra Internacional d'Olimpisme (IOC-UAB). [Data de consulta: dd/mm/aa]
<http://ceo.uab.cat/pdf/chappelet_cat.pdf>

- © Del contingut, 2002 Jean-Loup Chappelet
- © De l'edició, 2010 Centre d'Estudis Olímpics (CEO-UAB)

ISBN: 978-84-693-6175-7

Sumari

1.	Orígens dels Jocs Olímpics d'hivern.....	1
2.	Desenvolupament dels Jocs Olímpics d'hivern.....	2
3.	Seus dels Jocs Olímpics d'hivern.....	5
4.	Els Jocs Olímpics d'hivern i els amateurs.....	6
5.	Els Jocs Olímpics d'hivern actuals	7
Bibliografia		10
Lectures complementàries		10
Webs relacionades		11

1. Orígens dels Jocs Olímpics d'hivern

En el Congrés que es va celebrar a 1894 amb la finalitat de revifar els Jocs Olímpics es va incloure el patinatge sobre gel entre els esports que es desitjaria que estiguessin en el programa de les noves competicions. De fet, la Unió Internacional de Patinatge, creada a 1892, era una de les poques Federacions que ja estaven fundades. A més a més, l'esport gaudia d'un cert nivell d'entusiasme gràcies a la construcció de "palaus de gel" a les principals capitals europees. Atès que no tenia aquest tipus d'instal·lació, Atenes no podia organitzar competicions de patinatge a 1896, i París i Saint-Louis també decidiren d'abstenir-se d'incloure-les. Tanmateix, a 1900 es va lliurar un premi de muntanyisme per l'ascens més extraordinari durant les Olimpíades. Però no va ser fins els Jocs de Londres de 1908 que es va lliurar la primera medalla d'or de patinatge artístic. El guanyador va ser el famós Ulrich Salkow, un patinador que ja havia obtingut deu títols mundials i en honor del qual es denominà una de les figures de la disciplina.

Es podia haver esperat que el patinatge estaria un cop més present en els Jocs d'Estocolm de 1912, però els suecs van decidir de no incloure'l en el programa (decisió que en aquells temps es prenia a discreció dels organitzadors). La raó d'aquesta exclusió era, sens dubte, els "Jocs Nòrdics". Aquestes competicions dels escandinaus es duïen a terme cada quatre anys des de 1901, alternant les capitals de Suècia i Noruega, i incloïa disciplines molt populars en aquests països, com esquí de fons, salts d'esquí, patinatge de velocitat, i, fins i tot, regates de iots sobre gel. Abans de la Primera Guerra Mundial, es preveia que aquests Jocs Nòrdics s'annexarien al cicle Olímpic, però el CIO sempre ho posposava, per alleujament dels escandinaus, qui preferien que aquest esdeveniment es celebrés entre les seves nacions. Coubertin, tot i que admetia la semblança entre les els Jocs Olímpics i els Nòrdics, no acceptava la celebració d'uns Jocs d'hivern separats.

A 1920, els Jocs d'Anvers tornaren a introduir les tres modalitats de patinatge artístic (masculina, femenina i en parella) organitzades a Londres i hi afegiren un torneig d'hoquei sobre gel. L'any següent, sota la pressió d'Europa central i Canadà, el CIO va decidir d'incorporar una "Setmana d'Esports d'hivern" als Jocs de París planejats per l'estiu de 1924. Aquest esdeveniment va tenir lloc a l'estació més famosa del moment, Chamonix, del 24 de gener al 4 de febrer de 1924, i va comprendre els següents esports: esquí de fons i salts

d'esquí, patinatge artístic i patinatge de velocitat, bobsleigh, hoquei sobre gel, i demostracions de curling i el què es coneixia com "patrulla militar" (avui biatló). Aquests esports corresponen al programa actual dels Jocs d'hivern, amb l'excepció de l'esquí alpí i el d'estil lliure, l'snowboard i la luge, que encara no existien.

Setze nacions van participar en les competicions de la setmana que, de fet, va tenir una durada de dotze dies, i que un heroi local i novel·lista, Roger Frison-Roche, va organitzar amb molta eficàcia. Els finesos, els noruecs i els suecs van guanyar quasi totes les medalles. A 1925 no hi va haver cap objecció pel que fa a la designació de St. Moritz, Suïssa, com a seu dels autèntics Jocs d'hivern a febrer de 1928. Tanmateix, no va ser fins a 1926, el darrer any dels Jocs Nòrdics, que el CIO reconegué oficialment la setmana de Chamonix com els primers Jocs Olímpics d'hivern. A partir d'aquell moment, els Jocs d'hivern s'han numerat en funció de l'any en el qual es van celebrar, a diferència dels Jocs d'estiu, que tenen en compte el de la seva Olimpíada tant si s'han celebrat o no.

2. Desenvolupament dels Jocs Olímpics d'hivern

La història de les "Olimpíades Blanques" és menys turbulenta que la dels Jocs d'estiu. En primer lloc, està molt relacionada amb la saga dels seus herois, com Sonja Henie, qui guanyà la medalla d'or de patinatge artístic el 1928, 1932 i 1936 i fou la portabandera de la delegació noruega a Chamonix a 1924. Les germanes Goitschel van intercanviar la primera i segona posició del podi a les proves de 1964 d'eslàlom gegant i especial. L'austríac Toni Sailer el 1956 i el francès Jean-Claude Killy el 1968 van guanyar tres medalles d'esquí alpí. Rosi Mittermaier, d'Alemanya, quasi iguala aquests resultats a Innsbruck el 1976, amb dues medalles d'or i una de plata. Kasaya, Konno i Aochi, del Japó, van endur-se totes les medalles superant els seus compatriotes en els salts de 70 metres a 1972. Eric Heiden dels Estats Units guanyà les cinc medalles d'or de patinatge de velocitat el 1980. La parella anglesa formada per Jane Torvill i Christopher Dean van ballar el Bolero de Ravel sobre gel i captivaren el públic dels Jocs de 1984. Matti Nykänen, de Finlàndia, va dominar completament els salts d'esquí el 1988. L'austríac Hermann Maier guanyà la Super-G masculina a Nagano 1998, tres dies després de patir una terrible caiguda a la carrera de descens (vegeu també la taula següent).

Llista alfabètica dels 25 atletes més destacats dels Jocs Olímpics d'hivern
(de Bud Greenspan):

ATLETA	PAÍS	ESPORT
Myriam Bedard	Canadà	biatló;
Bonnie Blair	Estats Units	patinatge de velocitat;
Dick Button	Estats Units	patinatge artístic;
Lee-Kyung Chun	República de Corea	patinatge de velocitat en pista curta;
Deborah Compagnoni	Itàlia	esquí alpí;
Bjorn Daehlie	Noruega	esquí de fons;
Peggy Fleming	Estats Units	patinatge artístic;
Gillis Grafstrom	Suècia	patinatge artístic;
Eric Heiden	Estats Units	patinatge de velocitat;
Sonja Henie	Noruega	patinatge artístic;
Dan Jansen	Estats Units	patinatge de velocitat;
Jean-Claude Killy	França	esquí alpí;
Johann Olav Koss	Noruega	patinatge de velocitat;
Andrea Mead Lawrence	Estats Units	esquí alpí;
Eugenio Monti	Itàlia	bobsleigh;
Irina Rodnina	Rússia	patinatge artístic;
Birger Ruud	Noruega	salts d'esquí;
Toni Sailer	Àustria	esquí alpí;
Vreni Schneider	Suïssa	esquí alpí;
Lydia Skoblikova	Rússia	patinatge de velocitat;
Alberto Tomba	Itàlia	esquí alpí;
Jayne Torvill and Christopher Dean	Regne Unit	patinatge artístic;
Vladislav Tretiak	Rússia	hoquei sobre gel;
Ulrich Wehling	Alemanya	combinació nòrdica;
Katarina Witt	Alemanya	patinatge artístic.

Originàriament, es va decidir de dur a terme els Jocs d'hivern el mateix any i al mateix país que els d'estiu, i que el comitè encarregat d'organitzar els Jocs de l'Olimpíada havia de proposar una estació d'esports d'hivern adient. Per tant, es va escollir Chamonix quan els Jocs es van concedir a París, i Lake Placid amb Los Angeles 1932, Garmisch-Partenkirchen amb Berlín 1936 i, a l'últim, Sapporo amb Tokyo 1940 (aquests darrers van ser cancel·lats). A 1928 i 1948, St. Moritz sol·licità d'allotjar els Jocs d'hivern atès que era impossible celebrar competicions d'esquí a Holanda o al Regne Unit. Finalment, el CIO va derogar aquesta norma amb la finalitat de disposar del major nombre de seus possibles pels Jocs d'hivern. Després dels Jocs d'Oslo de 1952 i quaranta anys després, els Jocs d'hivern mai no s'havien celebrat Jocs d'hivern al mateix continent que els Jocs d'estiu durant cap Olimpíada. De fet, a excepció de Sapporo i Nagano, Japó, on es celebraren els Jocs de 1972 i 1998, els Jocs sempre s'havien celebrat a Europa

(tretze cops fins a 2006, quasi sempre als Alps) o a Amèrica del Nord (cinc cops incloent-hi Salt Lake City 2002).

La progressió en la participació als Jocs d'hivern, en termes d'atletes i nacions, és constant, tal com es mostra a les següents estadístiques:

Participació en els Jocs Olímpics d'hivern 1924-1988						
	Any	Ciutat amfitriona	País amfitrió	CONs	Atletes*	Proves
I	1924	Chamonix	França	16	290	16
II	1928	St. Moritz	Suïssa	25	360	14
III	1932	Lake Placid	EE. UU.	17	280	14
IV	1936	Garmisch	Alemanya	28	760	17
V	1948	St. Moritz	Suïssa	28	810	22
VI	1952	Oslo	Noruega	32	730	22
VII	1956	Cortina d'Ampezzo	Itàlia	32	920	24
VIII	1960	Squaw Valley	EE. UU.	30	650	27
IX	1964	Innsbruck	Àustria	36	930	34
X	1968	Grenoble	França	37	1,290	35
XI	1972	Sapporo	Japó	35	1,130	35
XII	1976	Innsbruck	Àustria	37	1,260	37
XIII	1980	Lake Placid	EE. UU.	39	1,280	38
XIV	1984	Sarajevo	Iugoslàvia/Bòsnia	49	1,490	39
XV	1988	Calgary	Canadà	57	1,550	46
XVI	1992	Albertville	França	64	1,800	57
XVII	1994	Lillehammer	Noruega	67	1,730	61
XVIII	1998	Nagano	Japó	72	2,180	68
XIX	2002	Salt Lake City	EE. UU.	ca 84	ca 2,350	78
XX	2006	Torino	Itàlia	-	-	Ca 80

* El nombre d'atletes participants s'ha arrodonit.

El 1984 hi va haver un augment sobtat en el nombre de països participants (deu més), perquè aquell any el CIO va finançar les despeses de desplaçament i allotjament d'un petit nombre d'atletes i acompanyants oficials de cada CON. D'aquesta manera, les Illes Verges, el Senegal, Fiji i altres nacions sense tradicions d'esports d'hivern, van poder enviar representants als Jocs d'hivern de Sarajevo i Calgary. Encara que eren ciutadans del seu país, molts d'aquests atletes vivien i s'entrenaven en regions amb un clima més dur.

A diferència dels Jocs d'estiu, mai no hi ha hagut una caiguda en les xifres de participació durant alguns anys, però només hi va haver un lleuger descens en l'augment quan la seu estava a una distància considerable d'Europa. De fet, el Jocs d'hivern mai no han patit boicots polítics, excepte algunes discrepàncies sobre l'exclusió de l'Alemanya de l'est el 1968 i de Taiwan el 1980. Tanmateix, això podria canviar considerant la magnitud de les "Olimpiades Blanques" i el fet que les nacions "noves" actualment hi participen. Per l'altra

banda, els Jocs d'hivern han estat sacsejats a causa dels problemes sobre la pràctica amateur (vegeu més endavant).

El 1986, sorprenent tothom, el CIO decidí d'interrompre la tradició d'organitzar els Jocs d'hivern i dels Jocs de l'Olimpíada en el mateix any i alternar-los en anys senars. D'aquesta manera, els XVII Jocs d'hivern van tenir lloc el 1994, a Lillehammer, dos anys després dels d'Albertville; els XVIII es van celebrar el 1998 a Nagano, i des de llavors s'organitzen cada quatre anys. El cicle dels Jocs d'estiu es va mantenir i el centenari es va celebrar als Jocs d'Atlanta 1996. Les raons d'aquest canvi van ser econòmiques. Gràcies a aquesta decisió, els ingressos del CIO (molt vinculats als dels Jocs) es van regularitzar i les companyies televisives que van adquirir els drets de transmissió van poder distribuir millor les seves despeses cada dos anys olímpics que un. De fet, la idea de fer aquest canvi fou del responsable d'una cadena televisiva americana. Per raons similars, i també per permetre la realització d'un nombre major de competicions, la durada dels Jocs d'hivern es va estendre de dotze a setze dies a partir de 1988 (abans n'eren dotze), amb la inauguració en dissabte perquè els anunciant de televisió tinguessin tres caps de setmana disponibles per a ells en lloc de dos. A partir de 2002, els Jocs d'hivern comencen en divendres i tenen una durada de disset dies.

3. Seus dels Jocs Olímpics d'hivern

Quan observem la llista de ciutats amfitriones dels Jocs d'hivern, constatem que des de 1964 les seus ja no han estat petites poblacions a les muntanyes, sinó ciutats amb milers d'habitants, de vegades a una distància considerable de les estacions d'esquí: Innsbruck, Grenoble, Sapporo, Sarajevo, Calgary, Nagano, Salt Lake City i Torino. Altres grans ciutats com ara Göteborg (Suècia), Anchorage (EE.UU.) i Sofia (Bulgària) també presentaren candidatures, però no van tenir èxit. Albertville intentà aconseguir un compromís entre la ciutat i les muntanyes. L'excepció d'aquesta llista (Lake Placid el 1980) va revelar les dificultats logístiques d'organitzar un esdeveniment d'aquest caire en una població de 2.500 habitants en el cor d'Adirondacks (al nord-est de l'estat de New York). Tanmateix, Lake Placid era l'únic candidat per 1980, i si la metròpoli canadenca de Vancouver hagués mantingut la seva candidatura, és probable que hagués estat escollida. La selecció de la petita ciutat nevada de Lillehammer

(amb 15.000 habitants) pels Jocs de 1994 fou una excepció i demostrà un gran èxit des del punt de vista de la imatge però també comportà dificultats logístiques.

A l'igual dels Jocs d'estiu, els Jocs d'hivern patiren l'impacte de la crisi del petroli i del moviment ecologista durant els anys 70. Tant a Sapporo com a Lake Placid les protestes dels ecologistes dificultaren la tasca dels organitzadors. A la ciutat de Denver hi va haver un incident sense precedents en la història recent dels Jocs Olímpics: el 1972 la ciutat va ser obligada a retirar-se dels Jocs que havia d'organitzar per 1976 com a conseqüència d'un referèndum hostil que barrejava preocupacions financeres i preocupacions sobre la preservació de la natura. Els organitzadors d'aquests Jocs havien planejat de dur a terme algunes competicions d'esquí en una zona anomenada Evergreen on, com indica el nom (Terra verda) hauria estat necessari produir neu artificial. (Arran d'aquesta experiència, el CIO decidí d'imposar un contracte i un dipòsit financer als comitès organitzadors dels Jocs Olímpics d'hivern i d'Estiu per tal d'afrontar una retirada inesperada). Finalment, la regió de Mont Blanc al voltant de Chamonix, Tampere (Finlàndia), Lake Placid i Innsbruck s'apressaren a presentar una contraoferta, oferint substituir Denver. El Comitè Executiu del CIO va designar la capital del Tirol amb l'esperança que les inversions que es van fer el 1964 limitarien el nou pressupost d'aquesta ciutat. De fet, com en el cas de Montreal durant la mateixa Olimpíada, les previsions financeres es van excedir considerablement. Això explica parcialment la decisió de Vancouver de retirar la candidatura de 1980, fent que Lake Placid romangués com a única candidata d'aquell any. Vancouver és ara candidata pel 2010.

4. Els Jocs Olímpics d'hivern i els amateurs

Els Jocs d'hivern han superat obstacles encara més grans que les dificultats econòmiques. En diverses ocasions durant els anys 60, el President Brundage va plantejar-se de cancel·lar-los per sempre. Considerava que estaven massa vinculats a la indústria de l'esquí en termes d'equipament, que destacava les marques descaradament, i al sector immobiliari que prosperava a les zones de les pistes d'esquí. L'estació de Squaw Valley ni tan sols existia quan va ser seleccionada pels Jocs d'hivern de 1960 (només n'existien els plànols). A Grenoble, el 1968, Brundage es negà a assistir a les proves d'esquí alpí. A Sapporo, quatre anys després, insistí que l'esquiador austríac Karl Schrantz fos desqualificat per admetre a la lleugera, o

potser inconscientment, durant una entrevista a la vila olímpica, que havia rebut subvencions de fabricants de material d'esquí. Si, a les acaballes de 1972, Brundage hagués estat encara President del CIO, hauria tret profit de la retirada de Denver i hauria intentat cancel·lar el cicle d'hivern.

El desafortunat incident de Schrantz només va ser una raó més de les discussions plantejades en el CIO des de la fundació de la Federació Internacional d'Esquí a Chamonix el 1924. Els monitors d'esquí eren amateurs? Podien participar en els Jocs? Era possible que el material tingués marques comercials? Les federacions nacionals tenien dret d'associar-se a grups de proveïdors? El patinatge artístic i els seus lucratiu contractes post-olímpics, a més de l'hoquei sobre gel i les lligues professionals, també eren objectes de debat. El curling, practicat sobretot per atletes nord-americans, aconseguí la categoria olímpica només el 1988 (com a demostració), i deu anys més tard ja era un esport completament olímpic. De la mateixa manera, el President Samaranch tornà la medalla a Karl Schrantz setze anys més tard a Viena, la ciutat en la qual el campió desqualificat havia estat aclamat com un heroi per tota la nació (i on el CIO havia estat criticat amb duresa).

A causa d'aquests problemes amb els amateurs, els Jocs d'hivern no van ser considerats mereixedors de la flama olímpica. Hi hagué flama a Garmisch-Partenkirchen el 1936 i a St. Moritz el 1948, però la van encendre al mateix lloc. El 1952, els noruecs van decidir d'encendre-la a la xemeneia de la casa on nasqué el seu pioner de l'esquí, Sondre Nordheim. La flama de Cortina d'Ampezzo arribà del capitol de Roma, i la de Squaw Valley, procedia de Noruega, via el Memorial Coliseum de Los Angeles. No va ser fins Innsbruck 1964 que el Comitè Olímpic Hel·lènic accedí a començar a organitzar una cerimònia a Olímpia similar a la que se celebra als Jocs d'Estiu des de 1936.

5. Els Jocs Olímpics d'hivern actuals

A Innsbruck 1964, els Jocs d'hivern van madurar. El luge era el sisè esport que s'incorporà al programa. El biatló s'havia introduït quatre anys enrere a Squaw Valley, sota la responsabilitat de la Federació Internacional pel pentatló modern. L'esquí alpí, en la modalitat combinada (eslàlom i descens) és part dels Jocs des de Garmisch 1936 i des de llavors s'ha diversificat en

tres disciplines: descens, eslàlom gegant i eslàlom especial, al qual s'agregà el Super-G el 1988. De les setze competicions en els primers Jocs de Chamonix, el nombre de proves augmentà a 34. A Calgary foren 46, vint-i-quatre anys més tard, i 57 a Albertville el 1992. El 2002 es quedà en 78, gràcies a la introducció d'un nou esport (curling) i moltes disciplines noves (esquí d'estil lliure, snowboard) i competicions per a atletes femenines en totes les disciplines (el 2002) excepte els salts d'esquí i la modalitat combinada.

La televisió començà a emetre a Cortina d'Ampezzo i Squaw Valley, però les primeres emissions en directe van tenir lloc a Innsbruck i van creuar l'Atlàntic gràcies al satèl·lit Early Bird. Llavors, el 1964, el nombre de periodistes i comentaristes era major que el d'atletes per primer cop. Pel que fa als Jocs d'estiu, aquest fenomen només es va veure el 1972.

Encara que l'organització dels Jocs Olímpics està molt vinculada al prestigi del país amfitrió i sovint de la capital, els Jocs d'hivern promociónen tota una regió. L'objectiu principal és desenvolupar i promocionar les instal·lacions d'esports d'hivern a un cost raonable. Aquesta finalitat va tenir una influència considerable en les candidatures d'Innsbruck, Grenoble, Lake Placid, Sarajevo i Albertville. Gràcies als Jocs dobles d'Innsbruck, les estacions d'esquí del Tirol es van fer famoses. Per 1968, la ciutat de Grenoble es va equipar amb instal·lacions que el van convertir en un important centre de congressos i en ciutat universitària. Actualment, la regió es beneficia de les infraestructures dels Jocs, entre les quals destaquen els transports, que comporten un avantatge per les estacions de la zona per damunt de les de Savoia fins els Jocs d'Albertville 1992. Gràcies als Jocs de Sarajevo, una zona sencera dels Balcans s'obrí per l'esquí amb l'esperança (en part en va) d'atraure molts turistes estrangers. Pel que fa a Lake Placid, era un centre totalment nou el 1932, i era necessari de renovar les infraestructures per tal de restaurar-lo per a recuperar, d'alguna manera, la seva glòria passada.

El 1988, Calgary va representar sense dubtar-ho l'inici d'una nova era pels Jocs d'hivern. El desenvolupament econòmic s'avançà al turisme. La indústria petroquímica a Alberta va subvencionar l'esforç olímpic, amb l'esperança d'atraure noves companyies, i la ciutat va créixer a quasi 700.000 habitants. Les distàncies entre els llocs de les diferents competicions eren considerables, la qual cosa va fer que aquests fossin els primers Jocs d'hivern a treure profit durant diverses Olimpíades. Un nombre rècord de països, atletes i espectadors hi van

participar. Com en el cas de Los Angeles, en el mateix context nord-americà, un Comitè Organitzador dels Jocs Olímpics privat dirigit per empresaris acumulà els ingressos dels patrocinadors mentre mantenien un control ferm sobre les despeses. Tanmateix, la diferència entre aquests Jocs i els de Califòrnia, era que la majoria de les instal·lacions eren noves, construïdes gràcies a les subvencions de la ciutat, la província i el govern canadenc. S'havien de reemborsar amb l'ajuda d'un enorme contracte pels drets televisius (305 milions de dòlars d'EE.UU. només pels drets d'aquest país!). Tanmateix, com ha passat sovint en altres Jocs d'hivern, el mal temps va afectar de manera adversa les proves, que tenien lloc per primer cop i completament en neu artificial (i gel). Nagano i Salt Lake City van continuar amb la tendència iniciada per Calgary d'organitzar els Jocs d'hivern en grans ciutats, i el mateix passarà amb Torino 2006.

Fins ara, els Jocs d'hivern quasi mai s'han vist afectats per la política internacional, però sovint han estat una oportunitat de promocionar-se econòmicament i turísticament. El seu aspecte "blanc", tant en termes pràctics com figurats, representa un marc ideal pel patrocini. Això també ha determinat la seva nova importància i el fet que les nacions de tamany mitjà s'estan interessant cada cop més en ésser amfitriones (busquen prestigi a un cost menor que el que comporta allotjar els Jocs d'Estiu). Alternar els Jocs cada dos anys (hivern i estiu) es pot incrementar la importància dels antics Jocs que potser algun dia no estaran restringits als esports de neu i gel com s'estableix a la Carta Olímpica (norma 9) (IOC, 2003).

Bibliografia

IOC (2003): Olympic Charter. Lausanne: International Olympic Committee.

Lectures complementàries

Chappelet, J.-L. (1995): The Olympic Winter Games through postcards. Lausanne: Olympic Museum.

Chappelet, J.-L. (1997): "From Chamonix to Salt Lake City: Evolution of the Olympic Village Concept at the Winter Games", Olympic Villages : Hundred Years of Urban Planning and Shared Experiences (M. de Moragas et al, eds.), Lausanne: Olympic Museum, p. 81-89.

Chappelet, J.-L. (1999): "The history of the Winter Games since 1980", Proceedings of the 38th Session. Olympia: International Olympic Academy, p. 149-167.

Chappelet, J.-L. (2000): Le rêve inachevé ou les candidatures de Sion aux Jeux olympiques d'hiver, Lausanne: IDHEAP, juin.

Chappelet, J.-L. (2000): "Volunteer Management at a Major Sports Event: the Case of the Olympic Winter Games", Volunteers, Global Society and the Olympic Movement (M. de Moragas et al, eds.), Lausanne: Olympic Museum, p. 245-255.

Deschiens, G. (1979): L'histoire des Jeux olympiques d'hiver. Morzine: Editions Vuarnet.

Findling, J. E. & Pelle, K. D, (eds.) (1996): Historical Dictionary of the Modern Olympic Movement. Westport, Ct: Greenwood Press.

Gueorguiev, N. (1995): Analysis of the Olympic Winter Games programme 1924-1998. Lausanne: Olympic Museum.

Klausen, A. M. (1999): Olympic Games as Performance and Public Event, the Case of the XVII Winter Olympic Games in Norway. New York: Berghahn Books.

Mogore. C. (1989): La grande histoire des Jeux olympiques d'hiver. Chambéry: AGRAF.

OCOG 1936 (1936): IV Olympische Winterspiele 1936 : Garmisch-Partenkirchen 6. bis 16. Februar : amtlicher Bericht. Berlin : Reichsportverl.
<http://www.aaflo.org/6oic/OfficialReports/1936/1936win.pdf>

OCOG 1948 (1951): Rapport général sur les Ves Jeux Olympiques d'hiver, St-Moritz 1948. Lausanne : Comité Olympique Suisse.

OCOG 1952 (1953): VI Olympiske Vinterleker Oslo 1952 = VI Olympic Winter Games Oslo 1952. Oslo : Organisasjonskomiteen.

OCOG 1956 (1957): VII Giochi olimpici invernali, Cortina d'Ampezzo, 1956 = VII Olympic Winter Games, Cortina d'Ampezzo, 1956. [Roma] : CONI.

OCOG 1960 (1960): VIII Olympic Winter Games Squaw Valley, California, 1960 : final report. [S.l.] : [s.n.].
<http://www.aafila.org/6oic/OfficialReports/1960/1960w.pdf>

OCOG 1964 (1967): Offizieller Bericht der IX. Olympischen Winterspiele Innsbruck 1964. Wien : Österreichischer Bundesverl. für Unterricht-Wissenschaft und Kunst.

OCOG 1968 (1969): Rapport officiel [Xèmes Jeux olympiques d'hiver] = Official report [Xth Winter Olympic Games]. [S.l.] : [s.n.].

OCOG 1972 (1973): The XI Olympic Winter Games Sapporo 1972 : [official report] = Les XI Jeux olympiques d'hiver Sapporo 1972 : [rapport officiel]. Sapporo : Le Comité d'organisation des XIèmes Jeux olympiques d'hiver.

OCOG 1980 (1980?): Final report : XIII Olympic Winter Games, February 13-24, 1980 = Rapport final : XIII Jeux olympiques d'hiver, 13-24 février 1980 Lake Placid, N.Y. [S.l.] : [s.n.].

OCOG 1984 (1984): Final report = Rapport [sic] final = Završni izvješta. Sarajevo: Organising Committee of the XIVth Winter Olympic Games 1984 at Sarajevo.

OCOG 1988 (1988): Rapport officiel des XVes Jeux olympiques d'hiver = XV Olympic Winter Games official report. Calgary : Comité d'organisation des XVes Jeux olympiques d'hiver : Association de développement olympique de Calgary.

OCOG 1992 (1992):Rapport officiel des XVles Jeux olympiques d'hiver d'Albertville et de la Savoie = Official report of the XVI Olympic Winter Games of Albertville and Savoie. Albertville : Comité d'organisation des XVles Jeux olympiques d'hiver d'Albertville et de la Savoie.

OCOG 1994 (1995): Rapport officiel des XVIIes Jeux Olympiques d'hiver Lillehammer 1994. [Norvège] : LOOC AS.

OCOG 1998 (1998): Livre officiel des XVIIIes Jeux olympiques d'hiver, 7 février - 22 février 1998, Nagano Japon. Lausanne : IMS/STUDIO 6.

OCOG 2002 (2002): Official report of the XIX Olympic Winter Games Salt Lake 2002 : 8-24 February 2002. Salt Lake City : SLOC.

Webs relacionades

International Games: Olympic Winter Games
<http://www.internationalgames.net/olympicwtr.htm>

International Skating Union

www.isu.org

International Ski Federation
www.fis-ski.com

Lake Placid information
www.lakeplacid.com

The Winter Olympic Games
<http://www.janecky.com/olympics/wintergames/>

Quiz by Bill Mallon (de Olympic Review, XXVII-41, October-November 2001)
www.somit.ch/olympic_quiz/startpagequiz_owg.htm

Una breu ullada als Jocs Olímpics d'hivern

Des de 1924, uns Jocs realitzats durant els mesos hivernals i reservats als esports que es practiquen sobre la neu o el gel complementen els Jocs Olímpics d'Estiu. Els Jocs d'Hivern tenen una dimensió molt menor que els Jocs d'Estiu. Malgrat tot, el seu paper està augmentant constantment i la seva història paral·lela constitueix una perspectiva interessant respecte al Moviment Olímpic en la seva totalitat.

Jean-Loup Chappelet

Swiss Graduate School of Public Administration

Centre d'Estudis Olímpics
Universitat Autònoma de Barcelona

Edifici N. 1a. planta
08193 Bellaterra (Barcelona)
Espanya

Phone +34 93 581 1992
Fax +34 93 581 2139

<http://ceo.uab.cat>
ceoie@uab.cat